

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ملک ملکوت

بررسی امامزادگان اراکین تبرکات شمال کشور

مؤلفین:

دکتر محمدعلی طبرسا

سید محسن حسینی

سرشناسه

طبرسا، محمدعلی، ۱۳۴۷-

Tabarsa, Mohammad Ali

عنوان و نام پدیدآور

ملک ملکوت: بررسی امامزادگان و اماکن متبرکه شمال کشور/ مولفین محمدعلی طبرسا، سیدمحسن

حسینی،

مشخصات نشر

گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری

۵۰۰ ص.: مصور (بخشی رنگی).

شابک

۹۷۸-۶۰۰-۴۴۹-۸۵۴-۸

وضعیت فهرست نویسی

فیا

عنوان دیگر

بررسی امامزادگان و اماکن متبرکه شمال کشور.

شناسه سروده حسینی، سیدمحسن، ۱۳۶۵

رده بنای کنگره

DSR ۲۱۱۷/۶۶ر۲ ۱۳۹۷ [NA۶۱۸۱]

رده بند دیوبند

۲۱۳/۹۵۵ [۸۰۹۵۵/۷۲۶]

شماره کتابشناسی

۵۱۷۱۹۰۹

ملک ملکوت: بررسی امامزادگان و اماکن متبرکه شمال کشور

مؤلفین: دکتر محمدعلی طبرسا / سید محسن حسینی

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۸

مشخصات ظاهری: ۵۰۲ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۳۰۰ جلد

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۹-۸۵۴-۸

چاپ و نشر: نوروزی-۰۹۱۱۲۷۰۷۷۱۶

قیمت: ۳۹۵/۰۰۰ تومان

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا(ع). ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸

دورنگار: ۰۱۷-۳۲۲۲۰۰۴۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail

سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

صفحه	عنوان
۶۵	نقوش اسلیمی و ختائی
۶۸	گره چینی :
۷۰	خط بنایی :
۷۳	قوس :
۷۴	شناخت اثر:
۷۴	محلّه میدان
۷۵	تغیّرات در عکس هوایی
۷۶	موقعیت و بناهای شدّ خصّرحلّه میدان در بافت شهری
۷۸	سقاخانه میدان عباسعلی(ع)
۸۰	تکیه عباسعلی(ع)
۸۱	معرفی مسجد حاج آقا کوچک:
۸۵	نمای مسجد
۸۶	تزیینات داخلی:
۸۷	تزیینات خارجی:
۸۸	مسجد استاد کریم
۸۹	امام زاده چهل تن
۹۱	کاروانسرای میدان عباسعلی:
۹۳	امامزاده نه تن
۹۹	تزیینات :
۱۰۱	قدمگاه خواجه خضر

صفحه	عنوان
۱۰۲.....	معرفی پلان :
۱۰۶.....	معرفی امامزاده نور - گرگان
۱۰۷.....	شکل اصلی امامزاده نور:
۱۰۸.....	تزئینات بیرونی
۱۰۹.....	حراب امامزاده در گرگان
۱۰۹.....	توصیف محراب:
۱۱۰.....	کتیبه‌های محراب:
۱۱۱.....	امامزاده اسحاق (گرگان):
۱۱۵.....	معماری دوره سلجوقی:
۱۱۶.....	سلجوقیان :
۱۱۸.....	بناهای دوره سلجوقی:
۱۲۰.....	مناره‌ها
۱۲۳.....	مقبره‌های دایره‌ای شکل:
۱۲۴.....	مقبره‌های چهارگوش:
۱۲۴.....	مقبره‌های چند ضلعی:
۱۲۴.....	کرسی در مقبره‌ها:
۱۲۶.....	دخمه یا محل دفن اجساد.....
۱۲۷.....	پوشش سقف خارج و داخل آرامگاه.....
۱۲۹.....	تزئینات آرامگاه‌ها.....
۱۳۰.....	بناهای آرامگاهی همدوره و مشابه در اقلیم شمال:

صفحه	عنوان
۱۳۳	برج مهماندوست (دامغان).....
۱۴۰	نماهای خارجی بنا ؛.....
۱۴۱	شناخت خصوصیات فنی امامزاده نور :.....
۱۴۱	آجرکاری ها و گره ها.....
۱۴۲	مسجد جامع گرگان.....
۱۴۸	امامزاده های ک - کوی.....
۱۴۸	امامزاده روشن باد:.....
۱۵۲	معرفی امامزاده روشر آباد.....
۱۵۲	پلان بنا:.....
۱۶۴	نماهای بیرونی.....
۱۷۵	امامزاده ابراهیم النگ.....
۱۷۷	نقشه چگونگی قرارگیری بنای امامزاده در محوطه آن.....
۲۰۱	امامزاده علی (ع) کردکوی.....
۲۰۸	کردکوی خیابان گل لاله کوچه سردار ۱۶ بعد از گلزار شهدا.....
۲۱۳	امامزاده آقا سیدموسی و آقا سید کاظم کردکوی.....
۲۱۵	امام زاده مجید کردکوی :.....
۲۲۲	امام زاده قاسم سرکلاته :.....
۲۲۳	امام زاده سبز پوش :.....
۲۲۹	معرفی چند امامزاده در نزدیکی شهرستان کردکوی.....
۲۲۹	امامزاده حبیب الله نوکنده.....

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲۳۱	امام زاده حبیب الله (ع)
۲۳۲	امام زاده سلیمان (ع)
۲۳۳	امام زاده علیرضا (ع)
۲۳۴	امام زاده هندیجان
۲۳۴	نتیجه گیر
۲۳۵	امامزاده یحیی بن زید (ع) گنبد کاووس
۲۳۷	امامزاده یحیی بن زید (ع)
۲۳۹	معماری امامزاده یحیی بن زید (ع) و تغییرات آن در ادوار مختلف :
۲۴۷	فضای داخلی امامزاده
۲۵۴	آینه کاری:
۲۵۴	روش کار آینه کاری
۲۵۶	اشکال هندسی در آینه کاری
۲۵۶	تزئینات آینه کاری فضای داخلی امامزاده یحیی بن زید
۲۵۷	تزئینات کاشیکاری
۲۵۷	نقوش اسلیمی و ختائی
۲۵۸	نقوش اسلیمی :
۲۵۹	خط بنایی :
۲۶۰	مختصری درباره ی تاریخچه محراب :
۲۶۱	تقسیم بندی محراب از نظر مصالح و دوره ساخت آن:
۲۶۲	نقوش تزئینی محراب :

صفحه	عنوان
۲۶۴	اهمیت کتیبه در تزئین محراب :
۲۶۴	محراب امامزاده یحیی بن زید (ع) و ویژگی های آن :
۲۷۴	شهر ساری
۲۷۴	امام زاده قاسم
۲۷۴	نما و تزئینات خارجی
۲۷۶	نما و تزئینات داخلی
۲۷۷	امامزاده عباس
۲۷۸	تاریخچه
۲۷۹	نما و تزئینات خارجی
۲۸۲	نما و تزئینات داخلی
۲۸۵	تاریخچه
۲۸۷	نما و تزئینات خارجی
۲۸۸	نما و تزئینات داخلی
۲۸۹	امام زاده یحیی ساری
۲۸۹	تاریخچه
۲۹۰	نما و تزئینات خارجی
۲۹۱	نما و تزئینات داخلی
۲۹۲	شاطر گنبد
۲۹۲	تاریخچه
۲۹۵	نما و تزئینات خارجی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲۹۷	نما و تزیینات داخلی
۲۹۹	امامزاده سیدجلال الدین ساری
۲۹۹	تاریخچه
۳۰۰	نما و تزیینات خارجی
۳۰۱	نما و تزیینات داخلی
۳۰۳	اثر فرهنگی تاریخی شهرستان رشت
۳۰۳	"مسجد مستوفی"
۳۱۶	مسجد حاج حاکم نصیر رشتی در محله ساغری سازان
۳۱۸	مشخصات بنا :
۳۲۳	ترتیبات :
۳۲۴	بقعه میر شمس الدین بن امام موسی الکاسم عا السلام - شهرستان لاهیجان
۳۲۹	پلان سر درب
۳۳۰	مسجد اکبریه - استان گیلان، شهرستان لاهیجان
۳۳۵	منابع
۳۳۸	امامزادگان محمد بن زید و محمد بن جعفر (علیهما السلام)
۳۳۹	امامزاده محمد بن جعفر (ع)
۳۴۰	امامزاده محمد بن زید علوی
۳۴۵	آستان مقدس امامزاده ابوالقاسم (ع) کاشیدار:
۳۴۷	آستان مقدس امامزاده بی بی یان (ع) روستای سعد آباد:
۳۵۰	امامزاده قاسم (ع) شهر دلد

۳۵۱.....	نمایی از ساختمانی قدیمی و جدید بقعه متبرکه
۳۵۲.....	امامزاده قاسم (ع) روستای لاله باغ فندرسک
۳۵۵.....	آستان متبرکه امامزاده محمد (ع) روستای تیل آباد:
۳۵۶.....	بقعه متبرکه پیرباد شهر نوده
۳۵۹.....	امامزاده بی بی حلیمه خاتون(س) روستای الهادی شهرستان رامیان
۳۶۱.....	نمایی از بقعه متبرکه قدیم و جدید
۳۶۲.....	بقعه متبرکه امامزاده بی بی دوست (س) روستای نی تپه:
۳۶۴.....	امامزاده پیر دوشنبه روستای - سرآباد نامتلو
۳۶۵.....	امامزاده پیر رضا شهر خان بی
۳۶۶.....	بقعه متبرکه پیر اسحاق کلوکن شهر خان بسن
۳۶۷.....	امامزادگان بی بی حلیمه و سلیمه (س) شهر غازی بین
۳۶۸.....	بقعه متبرکه امامزاده معصوم قاسم (ع) خوش پیر
۳۷۰.....	امامزاده قاسم (ع) توران ترک
۳۷۱.....	امامزاده نورالدین روستای چاله پلرز
۳۷۳.....	آستان مقدس امامزاده شیخان
۳۷۴.....	آستان مقدس امامزاده هارون بن موسی بن جعفر(ع)
۳۷۶.....	آستان مقدس امامزاده فضل الله و محمد بن علی(ع) آخران
۳۷۸.....	آستان مقدس امامزاده جعفر بن زین العابدین(ع) پایین گنو
۳۸۰.....	آستان مقدس امامزاده عبدالله بن موسی بن جعفر(ع) فندرسک
۳۸۴.....	آستان مقدس امامزاده خالد بن عون بن موسی بن جعفر(ع)

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳۸۵	آستان مقدس معصوم زاده جهان بینی
۳۸۷	آستان مقدس امامزاده آق مشهد
۳۸۸	آستان مقدس امامزاده دوقبران
۳۸۹	امامزاده حبیب الله سلام الله عليه :
۳۹۰	امام زاده علیرضا (ع) روستای سرطاق
۳۹۱	امامزاده یحیی بن زید (ع) گنبد
۳۹۳	امامزادگان و بقاع متبرئه شهرستان گرگان
۳۹۳	امام زاده ابراهیم روستای جالین و فلی
۳۹۴	معصوم زاده هاشم جلین علیا
۳۹۵	امام زاده یوسف شاهکوه سفلی
۳۹۶	امام زاده عبدالله گرگان
۳۹۸	امام زاده علی اکبر اسبو محله گرگان
۳۹۹	امام زاده عبدالله زیارت گرگان
۴۰۱	امام زاده جعفران معصوم آباد
۴۰۲	معصوم زاده پنج تن لمسک
۴۰۳	امام زاده محسن کریم آباد
۴۰۴	امام زاده حبیب الله حیدر آباد گرگان
۴۰۵	معصوم زاده ابراهیم چوپلانی گرگان
۴۰۶	سقاخانه ابوالفضلی گرگان
۴۰۷	امام زاده جعفر ولیک آباد گرگان

صفحه	عنوان
۴۰۹	امام زاده جعفر میر محله گرگان
۴۱۰	امامزاده سلیمان گرگان
۴۱۱	امامزاده محمد تقی (ع) گناره
۴۱۲	امامزاده بی بی حور بی بی نور گرگان
۴۱۴	بقعه چهل تن گرگان
۴۱۵	امامزاده قاسم باغ گلین گرگان
۴۱۶	امامزاده نه تن کریان (ع)
۴۱۸	امامزاده اسحاق بن موسی بن جعفر گرگان
۴۲۰	امامزاده اسماعیل سرخند نه دار
۴۲۱	امامزاده صالح روستای شמושک سفلی گرگان
۴۲۲	امامزاده اسماعیل و علی اکبر (ع)
۴۲۳	امامزاده شاهزاده قاسم گرگان
۴۲۴	امامزاده مراد بخش گرگان
۴۲۶	امامزاده ابراهیم اوزینه گرگان
۴۲۷	امامزاده ابراهیم رنگو گرگان
۴۲۸	"امامزاده عبدالله حسین آباد نوده ملک گرگان"
۴۲۹	"امامزاده گل زر گرگان"
۴۳۰	امامزاده طیب قرن آباد گرگان
۴۳۱	امام زاده بی بی سبز کوی سبز مشهد گرگان
۴۳۲	امام زاده راضیه مرضیه گرگان

۴۳۴	 امام زاده محسن کوی چهارشنبه ای گرگان
۴۳۵	 امام زاده خدیجه نوده ملک
۴۳۶	 امام زاده ابوالقاسم معصوم آباد گرگان
۴۳۶	 امام زاده متان محله معصوم آباد گرگان
۴۳۷	 امام زاده بی بی : عمه پیرواش سفلی (آق قلا)
۴۳۸	 امامزادگان و بقاع متبرکه گنبد-مینودشت-کلاله-گالیکش-مراوه تپه
۴۳۸	 امام زاده جعفر شهرستان مینه مست
۴۳۸	 امامزاده یحیی بن زید (ع)
۴۴۰	 زیارتگاه امامزاده کاظم روستای ده تباله
۴۴۰	 امامزاده اسحاق روستای قلمی :
۴۴۲	 امامزاده موسی روستای بازگیر :
۴۴۳	 بقعه مبارکه حضرت پیر (ع) :
۴۴۴	 زیارتگاه حضرت بی بی حلیمه و بی بی سکینه :
۴۴۴	 بقعه متبرکه جعفر (ع) :
۴۴۵	 بقعه متبرکه بابا تکیه :
۴۴۵	 زیارتگاه بی بی حلیمه :
۴۴۶	 بقعه متبرکه سید علی اکبر حسینی (پیربخشی) :
۴۴۶	 بقعه متبرکه حضرت قاسم (ع) :
۴۴۸	 بقعه متبرکه سید حسن نبی :
۴۴۸	 زیارتگاه ملاعلی دانشمند

صفحه	عنوان
۴۵۰	خالد بن سنان (ع).....
۴۵۲	شجره حضرت خالدينى (ع).....
۴۵۲	قدم گاه بهاء الدين نقشبندى.....
۴۵۳	عالى خان بابا.....
۴۵۳	بقعه متبركه پنج تن جمعه گلدی.....
۴۵۳	عوض بابا ايشا.....
۴۵۴	سيد ظاهر (ع) برنجون مينوشت.....
۴۵۴	امامزاده عبدالله (ع).....
۴۵۵	بقعه متبركه بابا تلفت.....
۴۵۵	بقعه متبركه معصوم زاده.....
۴۵۷	بقعه متبركه حضرت قاسم (ع).....
۴۵۷	بقعه متبركه جعفر (ع).....
۴۵۷	عوض بردی ايشان.....
۴۵۸	بقعه متبركه قزل امام (ع).....
۴۵۹	امامزاده بى بى حليمه خاتون عليها السلام.....
۴۵۹	بقعه متبركه جعفر (ع).....
۴۵۹	بقعه متبركه شيخ بغداد.....
۴۶۰	بقعه متبركه آق امام اولياء.....
۴۶۰	بقعه متبركه مختمولى فراغی.....
۴۶۱	امام زاده محمد (ع) روستای تیغ زمین.....

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴۶۲	اماکن متبرکه در شهرستان کردکوی
۴۶۳	امامزاده ابراهیم (ع) روستای النگ کردکوی
۴۶۵	امامزادگان سید رضی (ع) و راضیه (س) هزار منزل
۴۶۷	فلسفه ی هزار منزل...
۴۶۷	سقاخانه ی ابو الفضل ع روستای رادکان
۴۷۰	امام زاده محمد (ع) شهرستان کردکوی
۴۷۱	امام زاده ابراهیم و شهزاده قاسم سرکلایه کردکوی
۴۷۱	معصوم زاده روستای ولایت
۴۷۲	امام زاده مجید (ع)
۴۷۲	امام زاده قاسم چهار کوه کردکوی
۴۷۳	امام زاده علی (ع)
۴۷۳	امامزاده عبدالله و امامزاده فضل الله (علیهما السلام)
۴۷۴	امامزاده محمد (ع) بندر ترکمن
۴۷۶	امامزاده قاسم (ع) روستای کارکنده
۴۷۶	امامزاده رسول (ع) چمن ساور
۴۷۷	امامزاده طاهر (ع) مهتر کلایه

مقدمه:

مطالعه و پژوهش و بررسی اماکن مقدس و مذهبی شمال کشور و قدمت زیادی که علویان در طبرستان و گرگان داشته اند و حضور مداوم و پررنگ آنان در این منطقه بیانگر تمدن کهن این ناحیه است. قبال انجام وظیفه در قبال تاریخ و فرهنگ و شناخت امامزادگان کشور عزیزمان و بررسی حضور علویان و امامزادگان باعث ایجاد انگیزه به منظور شناخت کاملتر از این منطقه گردید.

امامزادگان زیادی در گوشه و کنار میهن اسلامی مان وجود دارند که مزارشان پناه گاه روحی و تجلی گاه عواطف مردم الهی انسان میباشد. در این رساله سعی بر آن میباشد با مطالعه گوشه ای از این اماکن متبرکه و منش مذهبی منطقه بتوان فرهنگ اصیل مردم و تمدن این منطقه را جهت رشد و توسعه اسلامی فرهنگی جامعه معرفی نمود.

امامزاده عبدالله (علیه السلام) در شهرستان گرگان

در ایران امامزادگان بسیاری ثبت شده اند که یکی از این امامزادگان امامزاده عبدالله (ع)، منصوب به امام حسن مجتبی (ع) است. مزار مبارک این امامزاده عظیم الشان در ضلع شمالی شهر گرگان قرار دارد و در تمام فصول سال پذیرای زائرین حرم قدس رضوی می باشد. زائران از قرن ششم و هفتم برای ادای احترام به این بقعه مبارکه میآمدند و اسناد تاریخی موجود گواه بر آن است. کراماتی که از این امامزاده بیان شد نشان از این دارد که ایشان مورد توجه و عنایت و از مقربان درگاه الهی است. این امامزاده دارای دو لنگه درب چوبی قدیمی و دارای گنبد مرتفع و مزین به کاشی میباشد که بروی آن آیات و روایات و اشعار مذهبی به چشم می خورد. ساختمان اولیه بقعه قبل از انقلاب اسلامی چندین بار تخریب و بازسازی شده است که آخرین بار پس از انقلاب اسلامی به همت

داره کل اوقاف و مردم خیر گران بصورت اساسی احداث گردید. در سال ۱۳۷۷ نیز تعمیرات در این امامزاده صورت گرفت. ساختمان جدید این بنا شامل گنبد-شبهستانهای زرگ با دو گلدسته و تاسیسات می باشد شبهستان و گنبد از داخل آیه کاری بوده و نمای بیرونی گنبد و گلدسته ها توسط کاشی های سنتی پوشش داده شده است و در جلوی بقعه یک ایوان ورودی با بهره گیری از سبک معماری حرم مطهر امام حسین (ع) می باشد. کانون فرهنگی نیز همزمان با تعمیرات در این امامزاده فعال شد. شفای بیماران از جمله کراماتی است که از ایشان نقل میکنند و این آستانه مبارکه مورد توجه و احترام مردم بوده و هست. این آستانه مبارک - راز بسیاری راسپری کرد. اما بهترین دوران از نظر ساخت و ساز مربوط به بعد از انقلاب است

شهرت محلی

به امامزاده عبدالله (علیه السلام) معروف می باشد.

زیارت نامه

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا السَّيِّدُ الرَّكِيُّ، الظَّاهِرُ الْوَلِيُّ، والدَّاعِي السَّامِيُّ، أَشْهَدُ أَنَّكَ قُلْتَ حَقًّا، حَقًّا، وَتَطَقْتَ حَقًّا وَصِدْقًا، وَدَعَوْتَ إِلَى مَوْلَايَ وَمَوْلَاكَ، رَبِّيَّةً وَسِرًّا، فَارْزُقْ مَتَّبِعَكَ، وَتَجَا مُصَدِّقَكَ، وَخَابَ وَخَسِرَ مُكَذِّبَكَ، وَالْمُتَخَلِّفُ عَنْكَ، أَشْهَدُ سَيِّدِي دَعَاكَ لِهَاجَةٍ، لِأَكُونَ مِنَ الْفَائِزِينَ بِمَعْرِفَتِكَ وَطَاعَتِكَ، وَتَصَدِّيقِكَ وَاتِّبَاعِكَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدِي وَابْنَ سَيِّدِي. أَنْتَ بَابُ اللَّهِ الْمُؤْتَى مِنْهُ، وَالْمَأْخُودُ عَنْهُ، آتَيْتُكَ زَائِرًا، وَحَاجَاتِي لَكَ مُسَوِّدَةً، وَهَا أَنَا ذَا أَسْتَوِدُّكَ دِينِي وَأَمَانَتِي، وَخَوَاتِيمَ عَمَلِي، وَجَوَامِعَ أَمَلِي إِلَى مُنْتَهَى أَجَلِي، وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

سلام بر تو ای آقای پاک و پاکیزه و سرور من و ای دعوت کننده (به حق) به مهربانی، گواهی دهم که تو حق گفتی و به حق و راستی سخن کردی و (مردم را) آشکارا و نهان بسوی مولای من و مولای خودت دعوت فرمودی رستگار شد پیرو تو و نجات یافت تصدیق کننده ات و نومید و زیانکار شد تکذیب کننده ات و آنکس که با تو مخالفت کرد گواه باش برای من این گواهی را تا من بوسیله معرفت و اطاعت تو و تصدیق و پیروی کردنت از پسر رستگاران باشم و سلام بر تو ای آقای من و ای فرزند آقای من تویی درگاه خدا که از آن درآیند و (معالم دین را) از آن بگیرند آمده ام به درگاهت برای زیارت و حاجتهای من را بستم سپرده ام و من اکنون به تو می سپارم دینم و امانتم و سرانجام کارهایم و همه آرزوهایم تا پایان عمرم و بر تو باد سلام و رحمت خدا و برکاتش..

اطلاعات فیزیکی

آستان باشکوه امامزاده عبدالله (علیه السلام) در شهرستان گرگان، بخش مرکزی، شهرگرگان. خیابن شهدا. فلکه شهدا داخل گورستان عمومی شه واقع شده است. دارای بنای بسیار با عظمتی می باشد.

آدرس

استان گلستان - شهرستان گرگان - بخش مرکزی - شهرگرگان

«در شمال استرآباد، امامزاده عبدالله برادر حضرت امام رضا صاحب کشف و کرامات است. آمده است، سه نفر که مدت ها به مرض فلج گرفتار بودند با یک بچه دهاتی که از یک چشم کور بوده، توی امامزاده خوابیدند و شفا یافتند